sosialurin
Internet: www.sosialurin.fo

Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller
Blaðstjóri: Eirikur Lindenskov

Marknaðardeild: Jonhard Hammer, Dagbjørt S. Hansen
Blaðfólk: Áki Bertholdsen, Turið Kjølbro, Dagfinn Olsen, John Johannessen, Sveinur Tróndarson
Ítróttarskrivari: Emil L. Jacobsen

Myndamenn: Jens Kristian Vang, Álvur Haraldsen
Útgevari, uppseting og prent: Sp/f Sosialurin
Bústaður: Argjavegur 26, Argir

Postadr: Postsmoga 76, 110 Tórshavn
Telefon: 311820
Telefax. 314720
e-mail: post@sosialurin.fo

Útbjóðing og mannagongdir

Oddagrein

Tá hugt verður at gongdini í málunum um bygging av V&B skipi og sandoyarferju, so skuldi tú hildið, at landið ikki hevur bygt skip fyrr. So er sjálvandi ikki, men spurningurin er bert, hvar royndirnar frá skipa og ferjubygging eru farnar? Seinasti stóri nýbygningur hjá Strandferðsluni, Ternan, varð bygdur á Tórshavnar Skipasmiðju í 1980. Hendan uppgávan varð bjóðað út bæði í Føroyum og uttanlands, og uppgávan endaði í Føroyum. At arbeiðið verður bjóðað út uttanlands útilokar ikki bygging í Føroyum. Tað einasta ið krevst er, at landið ella reiðaríið greitt setur valkriterieni upp frammanundan, so øll mannagongdin er púra greið. Tað er harmiligt at síggja jankasligu framferð landstýrisins í hesum báðum skipabyggingarmálum, tá ein hugsar um, at landið hevur handfarið slíkar uppgávur á rættan hátt fyrr.

Vit hava fyrr sett spurnartekin við royndirnar í nýggju miðfyrisitingini. Vanta royndir, so er tað enn meira týdningarmikið, at fólk duga at líta aftur um bak fyri at læra eitt sindur um, hvussu eigur at farast fram í eitt nú skipabygging, so djúpi tallerkunin ikki skal uppfinnast av nýggjum. Um tað roynda fólkið innan hetta økið ikki finst longur, so mátti eitt nú Vinnumálastýrið og Strandferðslan um ikki annað spurt hesi til ráðs viðvíkjandi ferjubygging. Persónligur stoltleiki má víkja fyri landsins besta, so skattgjaldarans peningur ikki verður brúktur uppá dýrtkeyptar royndir, sum eru gjørdar fyrr. Tey, ið sita og taka avgerðir í miðfyristingini og á ávísum stovnum eiga at minnast til, at tey ikki eru tey fyrstu til at traðka fótin á land í føroyskari almennari umsiting.

Størri almennar uppgávur eiga principielt at bjóðast út. Eru ávís fyrilit, sum eitt nú samfelagsliga virðið í, at skip vera bygd í Føroyum, so kunnu hesi fyrilit takast í útbjóðingarmannagondini. Man kann tilskila sær rætt til frítt at velja ímillum tilboðini, eins og eitt møguligt mark fyri prísmuni kann vera ásett frammanundan.

Almennar mannagongdir eiga at vera léttar at gjøgnumskoða. Útbjóðing av almennum arbeiðum er líka nógv ein sjálvfylgja sum tað, at stjórastørv í almennum partafeløgum verða lýst leys, áðrenn fólk verða sett. Í seinastuni hevur ikki verið samsvar millum øll tey fínu orðini um innlit í almennar mannagongdir og veruleikan. Nú ætlar landsstýrismaðurin í vinnumálum at byggja ferju uttan at bjóða arbeiðið út. Fyri at vit ikki skulu misskiljast, so er tað sjálvandi best, um ein ferja verður bygd í Føroyum, men ein útbjóðing hevði givið eina ábending um tekniskt og kommersielt støði á tilboðum. Hesin munurin skal helst ikki verða ov stórur, men munin kennir landsstýrið ikki uttan so, at arbeiðið er bjóðað út.

Helst má leggjast á annan bógv fyri at koma hugburðinum til lívs, har gingið verður út frá, at alt verður gjørt fyri fyrstu ferð í almennu umsitingini. Vónandi hevur Finnbogi Arge lært av cost-benefit mistakinum, ið skaraði framúr við ongari tilvísing til drúgva føroyska tilfarið hesum viðvíkjandi, misskiljing av privat/alment og alt ov fáum fyrivarnum fyri cost benefit kanningum sum heild. At hettar tilfarið so er vorðið útgivið uttan rættingar kann ein so bert undrast á. Ferjumálið bendir á, at tørvur er á einari politiskari leiðslu, ið tekur sína ábyrgd í álvara og kemur tað, onkur nevnir »vit eru fyrstir at royna hettar — hugburðinum« til lívs í miðfyrsitingini áðrenn allar almennar royndir eru farnar í gloymibókina og skulu gerast av nýggjum.

Sosialurin

Viðmerking:

Markið millum Bretland og Føroyar

Jóannes Eidesgaard, fólkatingsmaður í Fólkatinginum í samband við marknamálið

Det var en stor historisk dag på Færøerne i mandags, da Lagtinget enstemmigt vedtog at tilslutte sig aftalen om den maritime afgrænsning mellem Storbritannien og Færøerne. Og det var en ligeså historisk dag i tirsdags, da aftalen blev underskrevet på Tinganes i Torshavn af den færøske lagmand og den danske udenrigsminister på den ene side og af den britiske viceudenrigsminister på den anden side.

Historisk fordi det var enden på en meget lang og til tider meget besværlig proces. En proces, hvor der er brugt mange kræfter og tålmodighed for at finde en løsning. En meget besværlig løsning, da parterne i startfasen af disse forhandlinger var så utrolig langt fra hinanden. Men også historisk fordi, at det var resultatet af en forhandling, som gennem de sidste fem år, har været under færøsk ledelse og initiativ. Historisk fordi den er et bevis på, hvor meget vi har mulighed for at udvikle, udbygge og stimulere vores politiske samarbejde indenfor rigsfællesskabet.

Men særdeles historisk var dagen, fordi denne er den sidste i en fase, men også den første i en ny og spændende, men endnu ukendt fase. Det kan blive den første dag i en ny udvikling, hvor det færøske samfund får et hårdt tiltrængt erhvervsalternativ nemlig en mulig fremtidig olieindustri. Selv om aktiviteten hidtil har begrænset sig til seismiske undersøgelser, så er der dog positive indikationer. Og den britiske olieindustri har nogle af sine største fund lige syd for den nu forhandlede grænse.

Så der ligger perspektiver i Færøernes fremtid, og med denne aftale har vi taget et stort skridt i den rigtige retning.

Hvornår startede så det hele?

Ja, faktisk skal vi helt tilbage til 1901, men det første møde mellem parterne om en grænsedragning var i 1978, men det var mest for at konstatere, hvor uenig man var.

Foreliggende overenskomst omfatter ikke Rockall-Hatton plateauet. Og det er noget, der tyder på, at det kan blive noget af en udfordring at finde en løsning for dette plateau, da foruden Færøerne, Storbritannien og Irland også Island gør krav på dette område.

Siden 1990/91 har forhandlingerne stort set været sammenhængende. Dog skete der en ændring i 1994, hvor den danske forhandlingsleder trak sig tilbage, og Færøerne overtog ledelsen. Det skal i denne forbindelse nævnes, at Danmarks argumentation i retssagen om grænsen mellem Grønland og Jan Mayen brugte den diametralt modsatte argumentation af, hvad vi brugte i vores forhandlinger med Storbritannien. I Jan Mayen sagen understregede Danmark betydningen af Grønlands kystlængde i forhold til Jan Mayen. Det var ikke et synspunkt, der gavnede vores interesser.

I 1992 skete så det meget interessante og konstruktive, at Færøerne fik overdraget sagsområdet »Råstoffer i undergrunden«. Dette gav måske forhandlingerne en ekstra motivation.

Et meget vigtigt fremskridt i forhandlingerne eller rettere det væsentligste fremskridt var, da det lykkedes at få briterne til at acceptere en version af midterlinjen som den endelige grænsedragning. Men det tog din tid. I 1991 fik vi et udspil fra Storbritannien som var så vidtgående, at sokkelgrænsen kun gik ca. 50 sømil syd fra Suderø. Dette udspil fik den daværende danske udenrigsminister Uffe Ellemann Jensen til at sige, at det britiske krav var så vidtgående, at man kunne stå på Færøerne og spytte in i det område, UK gjorde krav på. Han betegnede udspillet urimeligt, og at det næppe kunne kendetegne et civiliseret land.

Men der er altså sket en ændring af den britiske opfattelse af en fornuftig grænse for både fiskeri og for kontinental soklen. Historikerne vil måske en dag finde ud af, hvad det var, der gjorde, at forhandlingerne efterhånden blev så konstruktive, som de blev. Var det et pres fra britiske olieinteresser, eller var det ændringerne, der kom med den nye Labour-regering.

Men ihvertfalt ser det ud til, at begge parter bevidst har villet undgå, at sagen endte ved den internationale domstol i Haag.

Jeg vil derfor varmt anbefale for dette høje Ting, at man godkender denne aftale, således som Lagtinget enstemmigt gjorde det i mandags.

Jóannes Eidesgaard, MF

Ættleiðing á dagsskránna

Ole Bergmann, skrivstovustjóri á DanAdopt, fer á almennum fundi í Havn í næstu viku at greiða frá møguleikunum fyri ættleiðing, og øðrum, ið hevur við ættleiðing av útlendskum børnum at gera

TURIÐ KJØLBRO

Mánakvøldið í næstu viku verður almennur fundur á Hotel Hafnia um ættleiðing av útlendskum børnum til Føroya. Ole Bergmann, skrivstovustjóri á DanAdopt, ið er ein av teimum trimum felagsskapunum, sum formidlar ættleiðing av útlendskum børnum til góðkend foreldur eitt nú í Føroyum, greiðir frá møguleikunum fyri ættleiðing, sum teir eru júst nú.

DanAdopt hevur samstarv og sambond í tólv londum í Asia, Europa og Suðuramerika. Í fjør skipaði felagsskapurin fyri 248 ættleiðingum, íroknað tveimum til Føroya. Síðani 1970 hevur DanAdopt staðið fyri 96 ættleiðingum av børnum úr ymsum londum til Føroya.

Tað er ymiskt, hvussu leingi fólk, ið skulu ættleiða, verða noydd at bíða. Eftir at foreldrini eru góðkend, kunnu tey bíða í nakrar vikur, men eisini uppí tvey og eitt hálvt ár, áðrenn tey fáa eitt barn í uppskoti. Síðani skulu tey aftur bíða til barnið kemur heim, og tað kann taka ein mánað, men eisini 15. Ættleiðing er tískil eisini ein spurningur um at hava gott tol. Kortini fekk DanAdopt í 1998 268 nýggjar umsóknir um ættleiðing

Á fundinum á Hafnia mánakvøldið, ið verður kl. 19.00, fer Ole Bergmann at greiða frá, hví tað tekur so langa tíð at ættleiða eitt barn úr útlandinum, tá ið øll vita, at so nógv neyðstødd børn eru úti í heimi. Hann fer at royna at greiða frá bakgrundini hjá børnunum og somuleiðis frá nøkrum av trupulleikunum, tey hava í viðførinum, tá ið tey koma við storkinum til hin endan av klótuni.

Fólk, ið ætla at ættleiða, foreldur, ið longu hava ættleitt, og onnur áhugað, kunnu seta Ole Bergmann spurningar av øllum slagi.

I hesi vikuni er Mrs. Jai-Sita Panigrahi, ið DanAdopt hevur neyvt samstarv við, á vitjan í Føroyum. Hon er úr Mumbai í India, og rekur barnaheimið Bal Vikas, ið uttan iva nógv ættleiðingarforeldur kenna. Á ferðini í Føroyum vitjar hon familjur, ið hava ættleitt børn frá Bal Vikas.

REPROZ
GRAFISKAR LOYSNIR
Tel +298 31 95 40
Fax +298 31 75 41
Alt innan prentlutir
Mail: jakzac@post.olivant.fo

Mobil rakt við gass nær føroyska markinum

Hetta kann fáa stóran týdning fyri áhugan hjá oljufeløgunum fyri at bora eftir olju og gassi á djúpum vatni millum Føroyar og Hetland

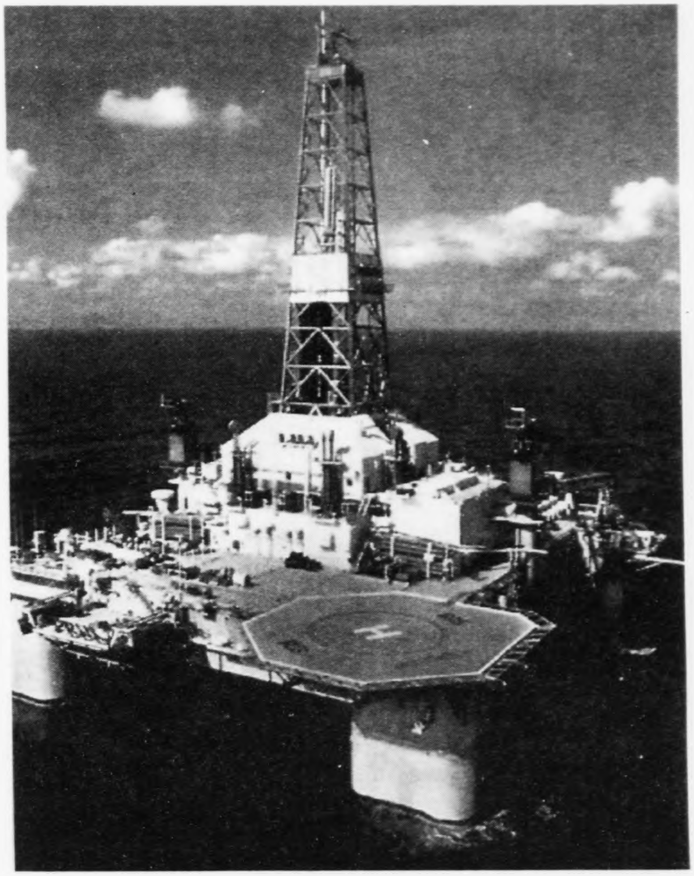

Jack Bates, boripallurin, sum í løtuni borar við markið

JAN MULLER

Amerikanska oljufelagið Mobil skal hava rakt við gass á djúpum vatni millum Føroyar og Hetland. Keldur vilja vera við, at her kann blíva talan um eitt sera stórt gassfund, sum liggur heilt tætt upp at tí føroyska markinum har norðuri.

Sambart oljublaðnum „Uppstream" kann nýggja fundið fáa stóran týdning fyri áhugan fyri Atlantsmótinum og tað serstakliga djúpa vatninum.

Annars hevur tað víst seg, at nógv oljufeløg, sum vilja gea íløgur í boring á djúpum vatni, eru farin at venda eygunum móti Vesturafrika og Meksikanska Flógvanum. Á stóru altjóða oljumessuni í Houston í Texas nú um dagarnar kom fram, at oljufeløgini hava bert ætlanir um at gera nakrar heilt fáar boring á djúpum vatni á Atlantsmótinum í ár 2000, meðan flestu brunnarnir verða boraðir í Vesturafrika og í Meksikanska flógvanum.

Ein orsøkin til hetta er tann sannroynd, at so fá nýggj fund eru gjørd vestan fyri Hetland umframt at lágu oljuprísirnir eisini tosa tann skeiva vegin.

Nú Mobil eftir øllum at døma hevur rakt við gass rættiliga ovari í undirgrundini og hetta tí eisini er ein ábending um, at olja finst longur niðri, kann hetta hava við sær, at oljufeløgini aftur fara at vísa Atlantsmótinum ans. Nýggja avtalan millum Føroyar og Bretland hevur eisini stóran týdning í so máta.

Sambart Uppstream hevur oljupallurin Jack Bates rakt við gass í teiginum 214/4 tann 10. apríl, tvs. sera tíðliga í boriprogramminum. Ongantíð áður hevur verið borað á so djúpum vatni her um leiðir, á 1590 metrum. Umrøddi teigurin liggur heilt har norðuri og heilt stutt frá júst ásetta miðlinjumarkinum millum Føroyar og Bretland.

Tað ljóðar, at boringin fer at halda fram til endan av juli, og higartil er lítið og einki líkið út um boringina.

Feløgini, sum eru við í samtakinum, ið stendur fyri boringini, eru umframt Mobil, eisini Statoil, Phillips, Marathon, Enterprise, PanCanadian og Anadarco.

Møguliga gassfundið byggir á umfevnandi seismiskar kanningar, og tá feløgini fingu tillutað henda teigin í 17. útbjóðingarumfarinum í bretskum øki segði forsetin í Anadarco Robert Allison: „Strukturarnir, sum vit hava kortlagt, kunnu vera risastórar".

Dan Rigden, journalistur á Uppstream skrivar, at um so er, at Mobil hevur rakt við kolvetni í umrødda øki, so kann hetta ikki koma betri fyri enn júst nú hjá føroyingum og bretum, sum fegin síggja, at oljufeløg vísa Atlantsmótinum ans. Verða kolvetni funnin á hesum leiðum, so vilja Føroyar gerast partur av oljuprovinsini, og tað fer so aftur at økja um áhugan fyri øllum tí Hvíta økinum, sum við marknaavtaluni nú er bæði í føroyskum og bretskum øki.

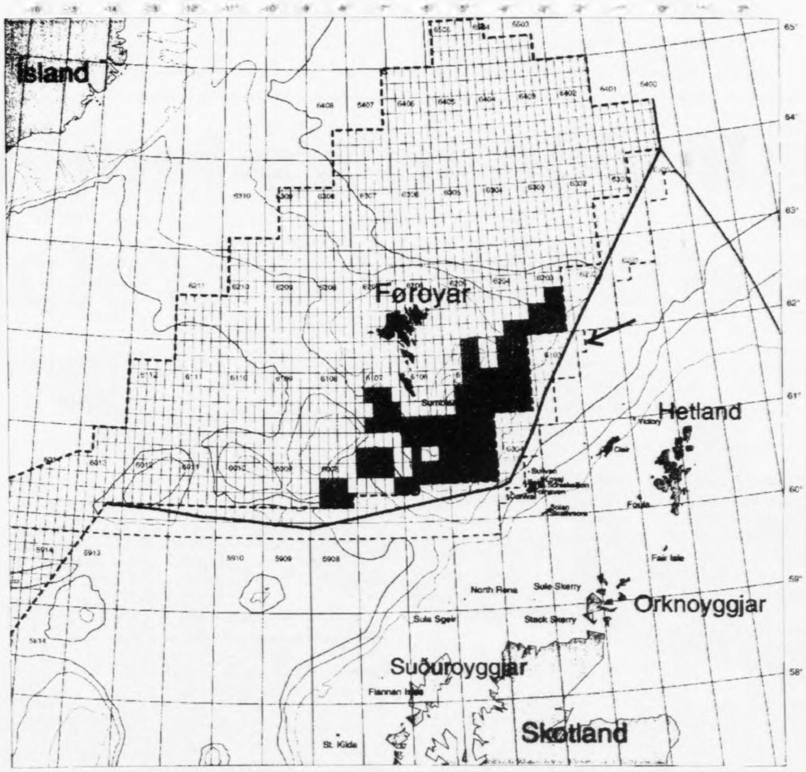

Møguliga gassfundið hjá Mobil liggur har norðuri og beint við markið. Sí pílin.

Krosstein
HAFA NEW VISION
Pf. Svend
Baðirúmsmøblar

VHS
Alt tilfar til
VATN
HITAVERK
SANITET
VENTILATIÓN
LÝSING NR 8
Falkavegur 6 - FO 110 Tórshavn
Tlf. 314600 - Fax 317360
Teldupostur: sk@post.olivant.fo